

בס"ד

ב' בניסן תשע"ו

10 באפריל 2016

תיק 76044

החלטה מס' 1

בעניין שבין

לבין

התובעת

1. צייר

הוצאה לאור

2. הוצאת ספרים

א. רקע ועובדות מוסכמות

התובעת היא חברה המוציאה לאור שבועון. שעד לאחרונה יצא רק בחו"ל בצרפתית. נתבע 1 הוא צייר, והוא צייר עבור התובעת את דמות הנושא של השבועון וקיבל על כך תשלום. כמו כן הוא צייר עבור התובעת טורים של קומיקס באופן קבוע. נתבעת 2 היא מו"ל, והיא קנתה מנתבע 1 את הזכויות על טור הקומיקס והוציאה אותו בספר בעברית, להלן "הספר".

התובעת טוענת שהוצאת הספר פוגעת בזכויותיה, והיא פנתה לביהמ"ש המחוזי בתל אביב, וזה הוציא צו מניעה זמני לבקשתה. בהחלטה נקבע כי המחלוקת בין התובעת לבין נתבע 1 מועברת לבוררות בפני בית דין זה, והוא יהיה מוסמך לבטל את צו המניעה.

לאחר דחיות רבות מצד הצדדים, התקיימה ישיבה לדיון בשאלת הסרת צו המניעה בתאריך כ"ה באדר ב תשע"ו (4 באפריל 2016). בפתח הישיבה חתמו כל הצדדים (כולל נתבעת 2) על הסכם בוררות בו הם קבלו את סדרי הדין של "ארץ חמדה - גזית", ובכלל זה את כללי הגשת ערעור.

בסוף הדיון התבקשו הצדדים להגיש ראיות מסוימות לבקשת ביה"ד. ראיות אלה הוגשו ובנוסף הוסיפו הצדדים גם טענות. החומרים הועברו לכל הצדדים והתובעת הגיבה אליהם.

מוסכם על כל הצדדים שנתבע 1 צייר עבור התובעת את דמות הנושא של השבועון. מוסכם עוד שנתבע 1 צייר עבור התובעת שני טורי קומיקס בצרפתית, שניהם פורסמו בשבועון, כאשר אחד הטורים התבסס על דמות הנושא של השבועון הנ"ל. נתבע 1 מכר את הזכויות להוציא ספר בעברית ובאנגלית הבנוי כלקט של הטור. הספר יצא לאור כספר עם טקסט בעברית על ידי נתבעת 2, בשינויים קלים בהשוואה לטור שפורסם בשבועון, בהם נדון בהמשך.

מכאן נחלקו הצדדים בנושאים רבים. כעת נציין שהתובעת טוענת שהזכויות שייכות לה, ולכן היא דורשת להפוך את צו המניעה לקבוע. נתבע 1 טוען שהזכויות על הטור בגרסתו בעברית שייכות לו, ולכן אין לעכב את מכירת הספרים. לטענת נתבע 1, הוא נפגע מצו המניעה כיוון שנתבעת 2 עלולה לתבוע אותו על הנזקים שנגרמו להן עקב הצו. נתבעת 2 טוענת שהיא פעלה בתום לב ומבקשת את ביטול צו המניעה בטענה שהוא גורם להן נזקים גדולים. כעת נפרט את טענות הצדדים.

ב. טענות התובעת

לטענת התובעת, היא בעלת הזכויות על דמות הנושא, ולכן הוצאת הספר לאור ללא רשותה מהווה פגיעה בקניין הרוחני שלה, ודי בכך כדי לאסור את הפצת הספר. אשר על כן טוענת התובעת שהזכות על הדמות שייכת לה, וכדי לפרסם את הטור על נתבע 1 להחליף את הדמות בדמות אחרת (כך הופיע בכתב התביעה המקורי). כמו כן את הטקסט לקומיקס כתב אדם מטעמה (ומשום כך טען הטו"ר בתגובה שהוגשה לבית הדין, שהזכויות על התוכן בטור שייכות לתובעת באופן מלא).

בנוסף, טוענת התובעת כי פרסום הספר עלול לגרום לה נזקים כבדים, כיון שהיא החלה להפיץ את השבועון בצרפתית בארץ, ובכוונתה למכור את הזכויות להפצת השבועון בישראל בעברית (בעניין זה מתנהל מו"מ להעברת הזכויות עם ב"כ התובעת הטו"ר).

עוד טוענת התובעת כי נתבעת 2 ידעה היטב שהתובעת טוענת לפגיעה בזכויותיה עוד טרם להדפסה, ולכן לא תעמוד לה טענת תום לב ותקנת השוק. התובעת הציגה דוא"ל המזהירה את הקונים של הזכויות מנתבע 1 בנוגע לזכויות של התובעת, שנשלח למנהל הוצאת ספרים שעמו עובדת הנתבעת 2. המנהל הגיב לדוא"ל ולא טען שהוא איננו הכתובת. בנוסף, נתבעת 2 מודה שהוא היה המתווך במכירת זכויות אלה לנתבעת 2.

ג. טענות נתבע 1

בישיבה שהתקיימה תיאר נתבע 1 את הדברים מנקודת ראותו, ואלה דבריו (במקומות בהם היו סתירות בין דברי נתבע 1 לדברי ב"כ בטענות עובדתיות, נתייחס כמובן לדברי הנתבע 1):

לטענת הנתבע הוא התבקש להכין דמות עבור השבועון ועשה זאת תמורת תשלום אותו קיבל. בהמשך הוא צייר טור קומיקס. הוא סיכם עם התובעת על תשלום עבור הטור באופן שהיה מזכה את התובעת בזכויות מלאות, אולם בסופו של דבר קיבל שליש מהתשלום בלבד. נאמר מראש שסכום זה מקנה זכויות רק עבור פרסום הטור בצרפתית, כאשר נשארה בידו הזכות לפרסם את הטור בעברית ובאנגלית.

משכך, הוא מכר את זכותו לפרסום בעברית ובאנגלית לנתבעת 2. בנוסף, הוא נתן קרדיט לתובעת בשער הספר, וכן ביצע שינויים מסוימים כדי לרצות את התובעת, כגון החלפת צבע השיער של הדמות משחור לאפור, וכן כינויה בשם אחר משם הנושא בשבועון התובע.

בשלב מסוים החל מנהל התובעת לכתוב לו דוא"לים כעוסים ואף איים בתביעה, ואז נתבע 1 הפסיק לקרוא את הדוא"ל והעביר אותם ל"דואר זבל".

הדין "ארץ חמדה". גם מדיניות בית הדין, שאליה התחייבו הצדדים בחותמם על שטר הבוררות, היא להטיל צווי מניעה במקרים שנראה שהדבר נדרש על פי שיקול דעת בית הדין. בסעי' 2(א) לסדרי הדין של בית הדין "ארץ חמדה" נכתב:

הוגשה בקשה לסעד זמני לאחר חתימת בעלי הדין על הסכם בוררות, רשאי בית הדין ליתן את הסעד המבוקש, אם שוכנע בצורך במתן הסעד המבוקש כדי למנוע נזק למבקש.

1. שיקולים להוצאת צו מניעה בהלכה

בעניין זה כתב פרופ' אליאב שוחטמן (סדר הדין בבית הדין הרבני, ירושלים תשע"א, כרך ג, עמ' 1257), תוך שהוא מצטט מתוך פסקי דין רבניים:

השאלה אם להיענות לבקשה (=להוציא צו מניעה), מסורה לשיקול דעתו המוחלט של בית הדין. "למתן צו מניעה זמני די בטענות שהן בגדר 'לכאורה' בלבד. הקביעה, אם אכן ישנן טענות כאמור, או לא, מסורה לשיקול דעתו של בית הדין הדן בדבר.

אין לבית הדין להוציא צו מניעה כנגד מעשה שאינו עשוי לגרום נזק כשלהו, ואין בו כדי לשנות את המצב הקיים..."

ראו במקור את המקורות המופיעים בהערות שוליים שלא הובאו כאן (ברובם פסקי דין רבניים שלא פורסמו). אם כן, שני תנאים נדרשים כדי להוציא צו מניעה:

1. אינדיקציות לכך שיש ממש בתביעה.

2. ראייה לכך שללא הוצאת הצו ייגרם נזק למבקש הצו.

לכך, יש להוסיף שיקול שלישי (שאינו מופיע בדבריו של פרופ' שוחטמן): תום ליבו של המתנגד להוצאת הצו. שיקול זה קיים במיוחד במקרה כגון שלפנינו, בו צו המניעה משפיע בעיקר על צד ג', שאיננו בעל הדין העיקרי. ונפרט: יש משקל לשאלה האם מי שכנגדו הוצא צו המניעה פעל בתום לב, שהרי טענתו של אדם שפעל בחוסר תום לב ונכנס בעיניים פקוחות לתוך מחלוקת, חלשה מטענתו של אדם שפעל בתום לב.

נבחן את המקרה שלפנינו לאור שלושת התנאים.

2. אינדיקציות לכך שיש ממש בתביעה

למען הסר ספק, יובהר כי בית הדין אינו עוסק בשלב זה בשאלה מי מהצדדים צודק, אלא רק בשאלה האם יש סיכוי סביר שהתובעת צודקת.

לדעת בית הדין, אין זה הזמן להיכנס לפרטי הטענות של הצדדים; אולם, לא נמנע מציין כי מתכתובות הדוא"ל שהוצגו בפנינו עולה תמונה מורכבת של הסכמות-לכאורה בתנאים מסוימים בין התובעת ונתבע 1.

תמונה מורכבת זו יוצרת ספק מיהו הצודק, ודי בכך כדי להוציא צו מניעה לטובת התובעת.

ח. הנזק שייגרם לתובעת מהסרת צו המניעה

ב"כ התובעת טענו בישיבה שהתקיימה, שייגרמו נזקים משמעותיים לתובעת אם יוסר צו המניעה. זאת, בין השאר, כיון שחשיפת הציבור לדמותו הייחודית של דמות הנושא בשבועון ממקור אחר שאיננו השבועון של התובעת, תפגע בעניין הציבור בקניית השבועון. בנוסף, הם טענו שכיון שהתובעת היא הבעלים של הזכויות, זכותה למנוע כל שימוש בהם גם ללא הוכחת נזק.

דיון: לגבי הטענה הראשונה, מהדוא"ל שהגיש נתבע 1 עולה לכאורה באופן ברור שמנהל התובעת הסכים לפרסום הספר בעברית בתנאים מסוימים, וכי תביעתו נבעה בין השאר מכך שנתבע 1 הפר את ההסכם עמו. מכך למד בית הדין שהתובעת עצמה לא ראתה בפרסום מכה קשה להמשך דרכה העסקית. אמנם, טוענת התובעת כי ההסכמות לא הבשילו, אבל עדיין לפנינו ראיה לכאורה שלא מדובר על נזק כבד המחייב צו מניעה מיידי. כמו כן, כאשר לפנינו נזק מיידי וברור לנתבעת 2 ומולו נזק מסופק ועתידי לתובעת, יש לתת עדיפות למניעת הנזק המיידי והברור.

לגבי הטענה השניה, כאמור אנו עוסקים בצו מניעה שפוגע בזכות הקניינית (השנוי במחלוקת) של נתבעת 2 ומסב להם נזקים באופן מיידי. על כן, גם כאשר התובעת טוענת לפגיעה בזכות קניינית שלה, כל עוד לא הובררה צדקת התביעה עד תומה, אין כאן הצדקה לצו מניעה.

לסיכום: לא נראה חשש סביר לנזק שייגרם לתובעת, לעומת נזק ודאי שנגרם לנתבעת 2, ואם כן נכון לבטל את צו המניעה.

ט. תום לבה של נתבעת 2

התובעת טענה שנתבעת 2 פעלה בחוסר תום לב, ולראיה הציגה תכתובת דוא"ל עם מנהל הוצאה שעובד עם הנתבעת 2. כנגד זה טענה נתבעת 2 כי הני"ל לא דיווח לה על התכתובות.

דיון: יש מחלוקת בין הצדדים בשאלה האם מנהל הוצאה דיווח לנתבעת 2 על כך שהספר נתון במחלוקת משפטית (נתבע 1 הודה שהוא לא דיווח לנתבעת 2); גם אם הועבר דיווח, לא ברור מתי הוא הועבר, ואילו הוצאות כבר הוצאו על ידי נתבעת 2.

לסיכום: לא הוכח שנתבעת 2 נהגו בחוסר תום לב בכניסה להסכם עם נתבע 1 ובהוצאות הכלולות בהוצאת הספר, ולכן הן זכאיות להגנה מפני נזק שייגרם מחמת צו מניעה.

י. החלטות

1. צו המניעה שהוציא בית המשפט המחוזי בתל אביב, מבוטל לאלתר ועד להחלטה אחרת מצד בית הדין.
2. נתבעת 2 רשאית למכור אך ורק את הספרים שהודפסו (10,000 ספרים בעברית). נתבעת 2 אינה רשאית להדפיס כל ספר נוסף, בכל שפה שהיא, שקשור למחלוקת שלפנינו. בכל ספק יש לפנות לבית הדין.
3. לאור הדחיפות, רשאים הצדדים להגיש בקשת רשות ערעור על החלטה זו תוך 3 ימים מהתאריך הרשום עליה.

פסק הדין ניתן ביום ב' בניסן תשע"ו, 10 באפריל 2016

בזאת באנו על החתום

הרב עדו רכניץ

הרב דניאל מן, אב"ד

הרב אבישי קולין